

„Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Danzig”

**pruski periodyk urzędowy
jako źródło do dziejów zdrowia publicznego
i przestępczości w rejencji gdańskiej
(1816–1848)**

Radosław Kubus

„Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Danzig”

**pruski periodyk urzędowy
jako źródło do dziejów zdrowia publicznego
i przestępczości w rejencji gdańskiej
(1816–1848)**

Recenzent
Prof. dr hab. Andrzej Kopiczko

Redaktor Wydawnictwa
Wojciech Frankiewicz

Projekt okładki i stron tytułowych
Jan Rutka

Na okładce
Archiwum Państwowe w Gdańsku, APG 506/1229

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Publikacja sfinansowana ze środków
Prorektora Uniwersytetu Gdańskiego ds. Badań Naukowych
w ramach Programu Humanistyki Gdańskiej

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-769-9

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Wykaz skrótów	7
Wstęp	9
Przedmiot i cel pracy	9
Stan badań	15
Charakterystyka materiału źródłowego	21
Metoda i konstrukcja pracy	26
Rozdział 1. Charakterystyka czasopisma	31
1.1. Rys historyczny czasopiśmiennictwa urzędowego	31
1.1.1. Początki kształtowania się gatunku	31
1.1.2. Czasopiśmiennictwo urzędowe i ogłoszeniowe na ziemiach polskich na przełomie XVIII i XIX w.	34
1.1.3. Czasopiśmiennictwo urzędowe w Królestwie Prus	42
1.1.4. Specyfika czasopism urzędowych pod zaborem pruskim	45
1.2. Charakterystyka formalna czasopisma	49
1.2.1. Charakterystyka zewnętrzna	49
1.2.2. Częstotliwość ukazywania się i jego rozmiar	51
1.2.3. Organy publikujące i docelowi odbiorcy	54
1.3. Ogólna charakterystyka zawartości czasopisma	58
1.3.1. Część główna	58
1.3.2. Dodatek stały	60
1.3.3. Dodatki periodyczne	63
1.4. Poszczególne działy gdańskiego dziennika urzędowego	68
1.4.1. Zarządzenia i obwieszczenia rejencji gdańskiej (<i>Verordnungen und Bekanntmachungen der Königl. Regierung</i>)	68
1.4.2. Policja Bezpieczeństwa (<i>Sicherheits-Polizei</i>)	80
1.4.3. Wiadomości różne (<i>Vermischte Nachrichten</i>)	87
1.4.4. Kronika osobowa (<i>Personal-Chronik</i>)	93
1.4.5. Pozostałe rubryki czasopisma pojawiające się cyklicznie	95

Rozdział 2. Wybrane zagadnienia zdrowia publicznego w rejencji gdańskiej	105
2.1. Zdrowie publiczne – wprowadzenie do tematu	105
2.1.1. Zdrowie publiczne – geneza i zakres działania	105
2.1.2. Problemy sanitarne w Prusach w pierwszej połowie XIX w.	113
2.1.3. Organy odpowiedzialne za zdrowie publiczne	121
2.2. Choroby ludzi	126
2.2.1. Dżuma	126
2.2.2. Ospa	129
2.2.3. Cholera	142
2.2.4. Inne choroby	152
2.3. Choroby zwierząt	157
2.3.1. Choroby owiec	157
2.3.2. Choroby bydła	164
2.3.3. Choroby koni	172
2.3.4. Choroby trzody chlewnej	175
Rozdział 3. Obraz przestępcy w rejencji gdańskiej	179
3.1. Przestępczość w rejencji gdańskiej i struktura społeczna jej przedstawicieli . .	179
3.1.1. Kategorie popełnianych przestępstw	179
3.1.2. Struktura płci, wieku i wyznania	195
3.1.3. Znajomość języków i pochodzenie	203
3.2. System kar stosowany wobec przestępców	210
3.2.1. Kary śmierci i kary cielesne	210
3.2.2. Kary pozbawienia wolności	222
3.2.3. Pozostałe kary	229
3.3. List gończy – wprowadzenie do tematyki	230
3.3.1. Budowa listu gończego	230
3.3.2. Organy publikujące listy gończe	238
3.3.3. Częstotliwość ukazywania się listów gończych	239
3.4. Wizerunek przestępcy	241
3.4.1. Wzrost i wygląd	241
3.4.2. Ubiór i wyposażenie	243
3.4.3. Cechy szczególne	248
Podsumowanie	255
Bibliografia	259
Spis ilustracji	289
Spis wykresów	291
Spis tabel	293
Aneksy	295